

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/29/2015
Identifikačné číslo spisu:	6413216911
Dátum vydania rozhodnutia:	14.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6413216911.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ T., bývajúceho v D., 2/ G. bývajúcej v D., zastúpených JUDr. Ivom Osvaldom, advokátom, so sídlom vo Zvolene, Trhová 1, proti žalovaným 1/ U. bývajúcemu v D., S., 2/ G., bývajúcej v D. XXX, zastúpených AK Dlhopolec, s.r.o., so sídlom vo Zvolene, Nám. SNP 27, IČO: 36 867 306, o vydanie časti pozemku, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10 C 182/2013, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. januára 2015 sp. zn. 13 Co 1103/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom (súd prvého stupňa) uznesením z 25. júna 2014 č. k. 10 C 182/2013-61 konanie zastavil, žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal a nariadil žalobcovi 1/ vrátiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania 192,30 €. Zastavenie konania odôvodnil tým, že žalobcovia vzali žalobu v celom rozsahu späť (§ 96 ods. 1 druhá veta O.s.p.), nakoľko z ich pohľadu vec vyriešili tak, že v súčasnej dobe nie je potrebné podávať žalobu. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. s poukazom na výsledok konania a o povinnosti vrátiť súdny poplatok podľa § 11 ods. 3, 4, 6 zákona č. 71/1992 Zb.

Krajský súd v Banskej Bystrici (odvolací súd) na odvolanie žalovaných uznesením z 12. januára 2015 sp. zn. 13 Co 1103/2014 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania potvrdil. Plne akceptoval argumentáciu žalobcov (pozn. dovolacieho súdu, správne žalovaných) a skonštatoval pochybenie súdu prvého stupňa, pokiaľ žalobcov (pozn. dovolacieho súdu, správne žalovaných) v zmysle § 151 ods. 4 O.s.p. nevyzval k vyčísleniu trov konania. Zdôraznil skutočnosť, že žalobcovia (pozn. dovolacieho súdu, správne žalovaní) napriek námietke, že trovy im neboli priznané, nevyčísľali požadované trovy ani v podanom odvolaní. Na základe tohto vyvodil, že z ich strany ide iba o formalistický návrh, ktorý nemá za účel nápravu porušenia reálneho materiálneho práva, ale v skutočnosti je iba ďalším plateným úkonom právneho zástupcu a je z hľadiska skutkového posúdenia

zbytočne akademicky sa zaoberať otázkou, či v danom prípade mal súd rozhodnúť o trovách konania podľa § 146 ods.1 písm. c/ O.s.p. alebo podľa § 146 ods. 2 O.s.p. Podľa názoru odvolacieho súdu takýto postup by nebol diskurzívny vzhľadom k výsledku rozhodnutia o trovách prvostupňového konania. Záverom navyše dodal, že v danej situácii neprináleží mu posudzovať, či návrh bol podaný dôvodne, pretože by sa musel zaoberať podstatou predmetu konania.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalovaní dovolanie. Navrhli napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili tým, že postupom odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V prvom rade upozorňovali, že už vo vyjadrení z 11. apríla 2014 podali návrh na rozhodnutie o trovách konania a vzhľadom k tomu, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým sa konanie skončilo, nebolo vyhlásené, podľa ich názoru súd prvého stupňa mal ich vyzvať na vyčíslenie trov v zmysle § 151 ods. 4 O.s.p. a pokiaľ tak neurobil, odňal žalovaným možnosť konať. Odňatie možnosti konať pred súdom videli aj v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu považovali za nepreskúmateľné, nakoľko nebolo riadne a presvedčivo odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci dovolací súd rozhodol uznesením. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia (o. i.) vtedy, ak ide o uznesenie o trovách konania. Dovolať napadol dovolaním uznesenie, ktorým dovolací súd rozhodol o trovách konania. Takéto uznesenie je v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 O.s.p. vyvodiť nemožno.

Procesnú prípustnosť dovolania žalovaných by vzhľadom na to zakladala len procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Dovolať súd je ex lege povinný skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z väd vymenovaných v tomto ustanovení. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (porovnaj napríklad R 117/1999, R 34/1995, a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania vymenované v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolatelia nenamietali a ich existenciu po preskúmaní obsahu spisu nezistil ani dovolací súd.

Vzhľadom na obsah dovolania, v ňom zvolenú argumentáciu a vytýkané nedostatky sa dovolací súd osobitne zamerlal na skúmanie, či v danom prípade nebola postupom odvolacieho súdu žalovaným odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov, najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom alebo svedkom a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Podľa názoru žalovaných im bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že hoci podali návrh na priznanie náhrady trov konania neboli súdmi nižšieho stupňa vyzvaní na vyčíslenie trov konania, hoci bolo rozhodované bez toho, aby sa rozhodnutia vyhlasovali a tiež tým, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcu zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že povinnosť vyčísliť trovy konania v trojdňovej lehote od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 151 ods. 1 O.s.p.), má len účastník, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania. Najvyšší súd už v R 21/2014 vyslovil, že pokiaľ súd účastníkovi konania neprizná náhradu trov prvostupňového konania, nemá právny význam, aby tento účastník trovy konania vyčísľoval, ak však napriek tomu tieto trovy vyčísliť do vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolací súd mu nemôže nepriznať náhradu trov prvostupňového konania s odôvodnením, že nedodrжал trojdňovú lehotu v zmysle § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p. Tento judikát zároveň podal právnu kvalifikáciu nesprávnosti, ku ktorej pri takomto rozhodovaní odvolacieho súdu došlo (konštatoval, že v takom prípade „spočíva rozhodnutie odvolacieho súdu na nesprávnom právnom posúdení“).

V zmysle uvedeného teda žalovaní neboli povinní vyčísľovať trovy konania, lebo im prvostupňový súd neprisúdil ich náhradu. Za danej situácie ani nebol daný dôvod, aby vyzýval účastníka na vyčíslenie trov do troch pracovných dní od doručenia výzvy v zmysle § 151 ods. 4 O.s.p. Odkaz odvolacieho súdu v ktorom skonštatoval pochybenie súdu prvého stupňa, pokiaľ žalovaných nevyzval k vyčísleniu trov konania je podľa dovolacieho súdu nenáležitý. Pri výklade zastávanom v dovolaní by ustanovenie § 151 ods. 1 a 2 O.s.p., ktoré platí primerane aj pre § 151 ods. 4 O.s.p., muselo byť formulované v tom zmysle, že povinnosť vyčísliť trovy konania má ten účastník, ktorý ich náhradu požaduje, teda bez zreteľa na to, či mu boli trovy aj prisúdené. Pokiaľ teda požadovanú náhradu trov konania žalovaní nevyčísľovali do rozhodnutia odvolacieho súdu a odvolací súd v danej veci nepriznal žalovaným náhradu trov konania s poukazom na § 151 ods. 1 O.s.p., odvolací súd svojím postupom neodňal žalovaným možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s námietkou žalovaných, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, dovolací súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016 a ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle

§ 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nemohlo založiť prípustnosť dovolania žalovaných v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaných nevyplýva z § 239 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť ich argumentácie o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady vymenované v § 237 O.s.p., odmietol najvyšší súd dovolanie žalovaných ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom náhradu trov dovolacieho konania (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení § 243b ods. 5 O.s.p.), lebo nepodali návrh na jej priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.